

ปัญหาโรฮิงยา กับแนวทางการแก้ไข

โดย

พันเอกหญิง เจษฎา มีบุญลือ

ร้อยโทหญิง ดร. ปิยะนุช ปิ่บัว

สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ปูมหลังของปัญหา

รูปที่ ๑ แสดงภาพชาวโรฮิงยา

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชาวโรฮิงยาเชื่อว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ ๗ บรรพบุรุษของชาวโรฮิงยาคือ พ่อค้าชาวเปอร์เซียที่เดินทางมาค้าขาย และตั้งถิ่นฐานที่เมืองค็อกซ์ บาซาร์ (Cox's Bazar) ประเทศ

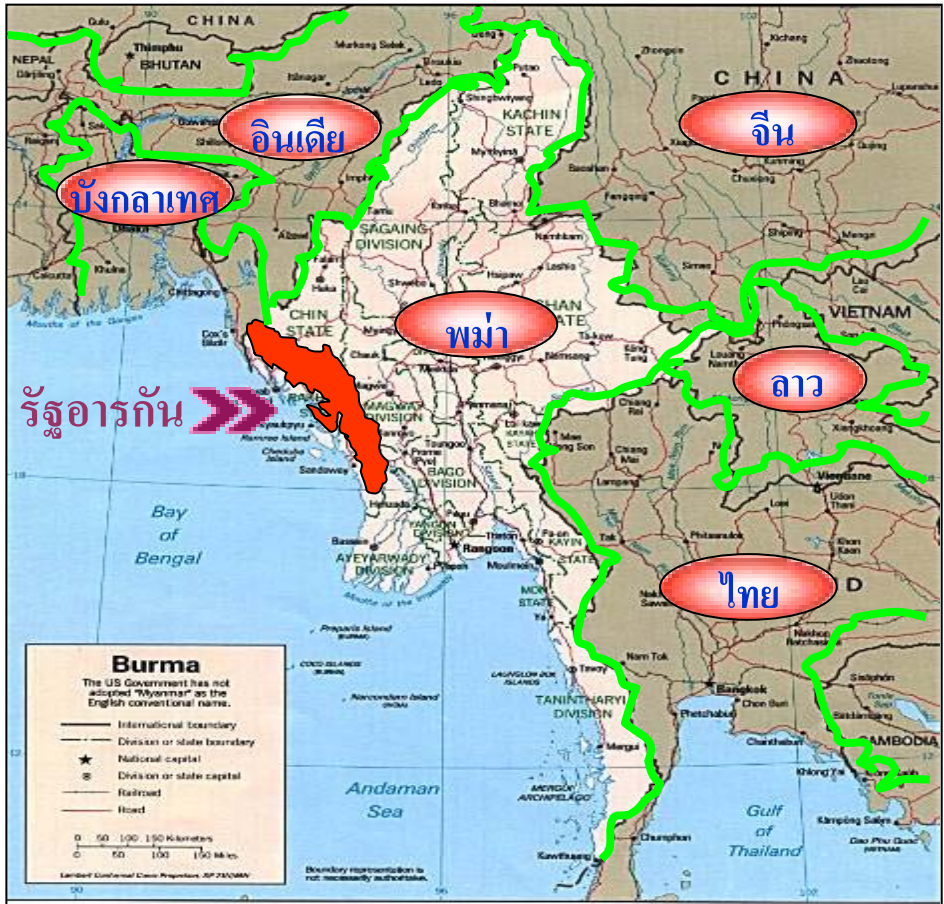
บังกลาเทศ รวมทั้งในรัฐอารกันหรือ รัฐยะไข่ ประเทศพม่า ในสมัยก่อน

รัฐอารกันมีการปกครองเป็นรัฐอิสระ เรียกว่า อาณาจักรอารกัน มีราษฎรเป็นชาวยะไข่ที่นับถือศาสนาพุทธ ต่อมา มีการขยายอาณาเขต ไปถึงเมืองจิตตะกอง และเมืองธากา ของบังกลาเทศในปัจจุบัน ซึ่งมี ราษฎรที่นับถือศาสนาอิสลาม ต่อมาในยุคที่อังกฤษยึดครองพม่า เมื่อปี พ.ศ.๒๔๒๘ ได้นำแรงงานจากอินเดีย (ซึ่งประกอบด้วยชาวฮินดู ซิกข์ และชาวมุสลิม เผ่าเบงกาลี) เข้ามาในรัฐอารกัน เป็นแรงงานด้านการเกษตร แรงงานท่าเรือ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ.๒๔๘๔-๒๔๘๕ กลุ่มชาวพม่าชาตินิยมพยายามผลักดันให้ชาวฮินดู ซิกข์ และมุสลิมกลับ ประเทศอินเดีย ขณะที่ในรัฐอารกันเกิดความขัดแย้งรุนแรงระหว่างชาว อารกัน และชาวอินเดีย โดยมีชาวอารกันพุทธหลบหนีไปอยู่ใน บังกลาเทศ

ในปี พ.ศ.๒๔๙๒ กองกำลังโรฮิงยา สนับสนุนพรรค

คอมมิวนิสต์พม่า ซึ่งมีความเข้มแข็งอยู่บนภูเขาของรัฐอารกัน พม่ายาก
กำลังเข้าปราบปราม แต่สู้และควบคุมไม่ได้ นับเป็นการปราบปราม
ครั้งแรก

รูปที่ ๓ แสดงพื้นที่รัฐอารกัน ประเทศพม่า

ในห้วงปี พ.ศ.๒๔๙๒-๒๕๐๒ รัฐบาลพม่าภายใต้การปกครองของ นายอู๋ มีความขัดแย้งกันในแนวความคิดทางการเมือง นายอู๋ถูกกดดัน จากฝ่ายทหารพม่า จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ รัฐบาลของนายอู๋ได้ออกกฎหมาย เพื่อเอาใจชนกลุ่มน้อย กลุ่มต่างๆและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชนเชื้อสายจีนและอินเดีย เพื่อให้สิทธิเป็นพลเมืองพม่าได้ และเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ นายอู๋เดินทางไปรัฐอารกัน ได้รับปากกับชาวอารกันมุสลิมว่าจะให้พื้นที่แก่ชาวมุสลิม จัดตั้งเขตปกครองตนเองในรัฐอารกันขึ้นตรงกับกรุงย่างกุ้ง ให้มีรายการ วิชยโรฮิงยากระจายเสียงเป็นภาษาเบงกาลีและเรียกชาวมุสลิมในอารกัน ว่า “โรฮิงยา” เป็นครั้งแรก อย่างไรก็ตาม หลังจากเลือกตั้ง นายอู๋ กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยที่ ๓ แต่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง พร้อมทั้งยกเลิกรายการวิทยุโรฮิงยาเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๐๔ และประกาศว่าประเทศพม่าเป็นประเทศพุทธศาสนา

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๕ พลเอก เนวิน ยึดอำนาจพม่าและตั้งรัฐบาล สังคมนิยมพม่า ใช้ระบบสังคมนิยมปกครองประเทศ ยุบพรรคการเมือง ต่างๆ สังหารและจับกุมผู้นำฝ่ายค้าน และผู้ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลฯ ยกเลิกพันธกรณีต่างๆสมัยที่นายอู๋เคยสัญญาไว้ ตลอดจนส่งกำลังไป โจมตี กองกำลังคอมมิวนิสต์ และกองกำลังโรฮิงยาในปี พ.ศ.๒๕๐๗ ด้วยกำลัง ๓ กองพล เป็นการปราบปรามครั้งที่ ๒ และครั้งนี้พม่าสามารถ เอาชนะได้ เมื่อเข้ายึดพื้นที่แล้ว พลเอก เนวิน ได้ขับไล่ชาวจีน ชาวอินเดีย และชาวบังกลาเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจระดับประเทศ/ท้องถิ่นกลับ

ประเทศ พวกโรฮิงยาถูกขับไล่ไปอยู่ที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ของบังกลาเทศ ซึ่งอยู่ชายแดนติดกับรัฐอารกันของพม่า เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๗ บังกลาเทศ แยกตัวจากปากีสถานเป็นประเทศใหม่ส่งผลให้ชาวเบงกาลีอพยพเข้ามาในรัฐอารกันเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากในห้วงเวลาดังกล่าวเศรษฐกิจพม่ากำลังรุ่งเรือง เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๗ พล.อ.เนวิน มีโครงการสำรวจล้ำมันในประชากร ออกกฎหมายให้คนจีนและอินเดียที่อยู่ในประเทศพม่า เกินกว่า ๑๐ ปี ได้รับสัญชาติพม่า แต่ไม่รวมชาวโรฮิงยาในรัฐอารกัน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ รัฐบาลทหารพม่าออกกฎหมายขับไล่คนที่ไม่ใช่สัญชาติ รวมทั้งชาวโรฮิงยาออกนอกประเทศ ซึ่งมีชาวมุสลิมโรฮิงยาถูกผลักดันออกนอกประเทศประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน แต่บังกลาเทศไม่ยอมรับคนเหล่านี้

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๒ รัฐบาลทหารพม่าและบังกลาเทศ ร่วมกันแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงยา โดยเปิดค่ายผู้อพยพบริเวณชายแดนพม่า-บังกลาเทศ มีชาวโรฮิงยาเดินทางมาอยู่ในค่ายผู้อพยพประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน เนื่องจากชาวเบงกาลีที่เป็นชนพื้นเมืองส่วนใหญ่ ไม่ต้องการอยู่ในบังกลาเทศ รัฐบาลทหารพม่าได้ออกมาตรการพิสูจน์สัญชาติผู้อพยพ หากพบว่ามิใช่บิดามารดาเกิดในรัฐอารกันจะให้สัญชาติพม่า จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ รัฐบาลทหารพม่าประกาศยกเลิกค่ายผู้อพยพชาวโรฮิงยาทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๘ รัฐบาลบังกลาเทศระบุว่ามิมีผู้อพยพชาวโรฮิงยาในบังกลาเทศ จำนวน ๒๐,๐๐๐ คน แต่ในความเป็นจริงมีชาวโรฮิงยาในบังกลาเทศถือสัญชาติ

บังกลาเทศกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติ โดย
สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้เข้าไป

รูปที่ ๔ แสดงภาพชาวโรฮิงยาและสภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

จัดตั้งสำนักงานและค่ายผู้อพยพอยู่ที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ของบังกลาเทศ
และได้จัดตั้งศูนย์อพยพบริเวณชายแดนบังกลาเทศ-พม่า อีก ๓ แห่ง
คือ ที่เมืองรามู เมืองอุฐัท และเมืองธานาก

จากสภาพการกดขี่และบีบบังคับมุสลิมโรฮิงยาของรัฐบาลพม่า
ตลอดจนการปล่อยข่าวเกี่ยวกับช่องทางในการทำงานและสภาพการ
ดำรงชีวิตที่ต่ำกว่าในศูนย์อพยพที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ของรัฐบาล
บังกลาเทศ ส่งผลให้มุสลิมโรฮิงยาเริ่มอพยพหลบหนีออกจาก
ศูนย์อพยพที่บังกลาเทศ และ จังหวัดมอญตอ มาขึ้นฝั่งไทยที่ จังหวัด
ระนอง ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ จำนวน ๑๐๔ คน และต่อเนื่องมา
จนถึงปัจจุบัน โดยจะใช้ช่วงเวลาอพยพในหัวที่คลื่นลมสงบในช่วงระหว่าง
พฤศจิกายน - เมษายน ของทุกปี

ปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒) มีชาวมุสลิมโรฮิงยาในประเทศ
ต่างๆรวมประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน กระจายอยู่ในประเทศต่างๆ อาทิ
บังกลาเทศ และบริเวณชายแดนทางตอนเหนือของพม่า ประมาณ

รูปที่ ๕ แสดงอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านของพม่า

๗๒๕,๐๐๐ คน ชาฮูดีอาระเบีย ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน ปากีสถาน
ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน ประเทศในตะวันออกกลาง ประมาณ

๕๕,๐๐๐ คน มาเลเซียและไทยประมาณ ๔๓,๐๐๐ คน และประเทศ
อื่นๆ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้สามารถรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือ
องค์กร เช่น กลุ่มสมาคมชาวพม่าโรฮิงยาในไทย (Burma Rohingya
Association in Thailand - BRAT) กลุ่มองค์กรชาวพม่าโรฮิงยาใน
อังกฤษ (Burma Rohingya Organization in UK - BROUK) กลุ่ม
สมาคมชาวพม่าโรฮิงยาในญี่ปุ่น (Burma Rohingya Association in
Japan – BRAJ) และกลุ่ม Arakan Rohingya National Organization
- ARNO) ฯลฯ โดยกลุ่มชาวโรฮิงยาเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้อง
สิทธิมนุษยชน การเรียกร้องสิทธิในการเป็นราษฎรในรัฐอาร์กันของพม่า
และดูแลช่วยเหลือชาวพม่าโรฮิงยาที่อยู่ในต่างแดน รวมทั้งสนับสนุน
ด้านการเงินแก่กองกำลังติดอาวุธชาวมุสลิมโรฮิงยาที่เคลื่อนไหวบริเวณ
ชายแดนพม่า-บังกลาเทศ เช่น กลุ่ม Rohingya Solidarity Organization
(RSO) กลุ่ม Arakan Rohingya Islamic Front (ARIF) กลุ่ม Rohingya
Liberation Organization (RLO) และกลุ่ม Itihadul Mozahadin of
Arakan (IMA)

เนื่องจากรัฐบาลทหารพม่ามีความชิงชังต่อโรฮิงยาที่เป็นทหาร
รับจ้างของอังกฤษต่อสู้กับพม่าจนตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ เมื่อรัฐบาล
พม่าได้รับอิสรภาพ จึงได้ดำเนินการกวาดล้างชนกลุ่มน้อยต่างๆในประเทศ
อย่างหนัก จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวสามารถสรุปสาเหตุการ
อพยพของชาวโรฮิงยาได้ดังนี้

๑. มุสลิมโรฮิงยาหรือชนกลุ่มน้อยอารกันเป็นกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ถูกขับไล่จากถิ่นที่อยู่และถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ตลอดจนถูกจำกัดสิทธิในด้านต่างๆ อาทิ การบังคับเวนคืนที่ดิน การเก็บภาษีในอัตราพิเศษเทียบเท่าชาวต่างชาติ การกำหนดบริเวณที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน การห้ามเดินทางออกนอกบริเวณที่รัฐกำหนด การเกณฑ์แรงงานไปใช้โดยไม่ให้ค่าจ้าง ถูกห้ามสร้างสุเหร่าหรือมัสยิดใหม่ ที่มีอยู่เดิมจะถูกทำลาย โรงเรียนสอนศาสนาถูกสั่งปิด ขัดขวางการเข้าถึงสาธารณสุข ที่พักอาศัยและอาหารไม่เพียงพอ ถูกยึดทรัพย์สิน และมีข้อจำกัดด้านการสมรส

๒. รัฐบาลพม่าไม่ยอมรับชาวโรฮิงยาเป็นประชาชนชาวพม่า โดยให้เหตุผลว่าประเทศพม่าเป็นเมืองพุทธแต่ชาวโรฮิงยาเป็นมุสลิม และชาวโรฮิงยาส่วนใหญ่ไม่ยอมใช้ภาษาพม่าในการสื่อสาร

๓. รัฐบาลทหารพม่าออกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงของพม่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งกำหนดว่าหากกลุ่มใดมีความเกี่ยวข้องกับขบวนการชนกลุ่มน้อยจะถูกตัดขาดจากการเป็นพลเมืองและต้องหลบหนีอพยพออกนอกประเทศ ส่วนใหญ่หลบหนีไปบังกลาเทศ ปากีสถาน ชาอุดีอาระเบีย มาเลเซีย และไทย บางส่วนที่ตกค้างอาศัยอยู่ตามค่ายผู้อพยพลี้ภัยตามแนวชายแดน ทำให้ชาวโรฮิงยากลายเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติและเป็นผู้พลัดถิ่น

๔. ประเทศพม่าและบังกลาเทศมีข้อพิพาทกรณีที่ดินที่รัฐบาลพม่าสร้างท่าอ่าวในรัฐอารกัน โดยบังกลาเทศคิดว่าการสร้างท่าอ่าวดังกล่าว

เป็นการบีบให้ชาวโรฮิงยาไม่มีที่อยู่อาศัยและต้องอพยพเข้าไปในประเทศบังกลาเทศ

๕. มีการปล่อยข่าวให้ผู้อพยพในเมืองค็อกซ์บาซาร์ ประเทศบังกลาเทศ ว่าสามารถทำงานในไทยได้ และทางการมาเลเซียจะให้ที่ทำกิน จึงทำให้มีการลักลอบเข้าประเทศดังกล่าวมากขึ้น เพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า

สถานภาพของกลุ่มโรฮิงยาในประเทศพม่า มาเลเซีย และบังกลาเทศ

๑. **ชาวมุสลิมโรฮิงยาในพม่า** เป็นกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมากกลุ่มหนึ่ง ทั้งด้านศาสนา สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เนื่องจากรัฐบาลทหารพม่าไม่ยอมรับชนชาวโรฮิงยาเป็นพลเมืองพม่า ทำให้ไร้สิทธิเสรีภาพ ถูกจำกัดสิทธิต่างๆ อาทิ การประกอบอาชีพ การเดินทางและการเข้ารับราชการ ส่งผลให้ชาวมุสลิม โรฮิงยาหลบหนีไปอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนบังกลาเทศ-พม่าจำนวนมาก และถูกทางการบังกลาเทศจำกัดสิทธิเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ชาวโรฮิงยายังอพยพไปอยู่ที่มาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งส่วนใหญ่ไปจาก จังหวัดมอญตก และชิตตอว์ รัฐอารกัน

๒. **ชาวมุสลิมโรฮิงยาในมาเลเซีย** จำนวนประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ได้รับอนุญาตให้อยู่ในมาเลเซียเป็นการชั่วคราว และได้รับอนุญาตจากทางการมาเลเซียให้รับจ้างทำงานภายในประเทศ ในประเภทงานชั้นต่ำ

ที่ชาวมาเลเซียไม่นิยมทำได้แก่ แรงงานด้านการเกษตร ก่อสร้าง ขนส่งสินค้า การทำความสะอาดสาธารณสถาน ซึ่งชาวโรฮิงยากลุ่มนี้ส่วนใหญ่อพยพมาจากทางเหนือของรัฐอารกัน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๓ โดยกลุ่มดังกล่าวมีความเชื่อมั่นว่าสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) จะให้ความดูแลและจะออกเอกสารรับรองให้สามารถขอผ่อนผันให้อยู่ในมาเลเซียโดยไม่ต้องถูกจับกุมหรือส่งกลับมาตุภูมิ จนกว่าจะเดินทางไปประเทศที่สาม โดย UNHCR เป็นฝ่ายดำเนินการให้ อย่างไรก็ตาม ปรากฏข่าวสารว่ามีมุสลิมโรฮิงยาบางส่วนถูกคุมขังเป็นระยะเวลานาน โดยได้รับอาหาร ยารักษาโรค หรือสภาพความเป็นอยู่ไม่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน บางกรณียังถูกข่มขู่หรือถูกทำร้ายร่างกายก่อนถูกผลักดันมายังชายแดนมาเลเซีย-ไทย โดยที่ UNHCR ยังไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือทางกฎหมายได้

๓. ชาวมุสลิมโรฮิงยาบริเวณชายแดนบังกลาเทศ-พม่า

จำนวนประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่อย่างยากลำบากขาดแคลนน้ำสะอาดและเครื่องอุปโภคบริโภค ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่อาจประสบวาตภัย/อุทกภัย นอกจากนี้ยังถูกเจ้าหน้าที่พม่าละเมิดสิทธิมนุษยชน ละเมิดทางเพศ และบังคับใช้แรงงาน เจ้าหน้าที่ของ UNHCR จึงขอให้ทางการบังกลาเทศ เคลื่อนย้ายกลุ่มบุคคลดังกล่าวให้ไปอยู่ในที่ปลอดภัย แต่ทางการบังกลาเทศปฏิเสธ เนื่องจากชาวโรฮิงยามีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

สภาพปัจจุบันของโรฮิงยาในประเทศไทย

ชาวโรฮิงยาลักลอบเข้าเมืองทางทะเล ด้านจังหวัดระนอง และ พังงา ซึ่งร้อยละ ๘๐ เป็นชาวโรฮิงยาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในรัฐจิตตะกอง บังกลาเทศ และบางส่วนหลบหนีออกจากศูนย์อพยพที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๒๐ เป็นชาวพม่ามุสลิม เชื้อสายโรฮิงยา จาก จังหวัดมอญตอ รัฐอารกัน ชาวโรฮิงยาทั้งสองกลุ่มลักลอบมาขึ้นบก ที่ จังหวัดระนอง โดยเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ มีจำนวน ๑๐๔ คน หลังจากนั้น เกิดการลักลอบเดินทางมาตามเส้นทางดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดย ปริมาณจะทวีคูณขึ้นในทุกปี ห้วงหลังสุดคือ ระหว่าง พฤศจิกายน ๕๑ – มกราคม ๕๒ สามารถจับกุมชาวโรฮิงยาลักลอบเข้าเมืองได้ถึง ๑,๔๐๔ คน ในจำนวนนี้ได้ผลักดันไปแล้ว ๔ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๑๒ ๑๘ และ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น ๑,๒๐๖ คน และหลังสุดผลักดันส่วนที่ เหลืออีก ๑๙๘ คน ออกไป เมื่อ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒

สถิติการจับกุมชาวโรฮิงยาลักลอบเข้าเมืองห้วงตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๑ มีดังนี้

พ.ศ. ๒๕๔๙ จำนวน ๑,๒๒๕ คน

พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน ๒,๗๖๓ คน

พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๕,๒๙๙ คน

กลุ่มมุสลิมโรฮิงยาที่หลบหนีเข้าประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มโรฮิงยาที่เข้าร่วมกับกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงในบังกลาเทศ (RSO) ในการต่อสู้เพื่อเอกราชจากรัฐบาลทหารพม่า กลุ่มนี้จะผ่านการฝึกและมีประสบการณ์ด้านการใช้อาวุธและความรุนแรง โดยมีค่ายฝึกอยู่ที่เมือง Ukhia ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองค็อกซ์บาซาร์ (ซึ่งมีทั้งชาวโรฮิงยาที่อยู่เมืองค็อกซ์บาซาร์ และที่เดินทางมาจากพม่าเข้ารับการฝึก) ชาวโรฮิงยากลุ่มนี้เป็นผู้ที่อพยพมาจากพม่าตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๑ และได้เข้าร่วมกลุ่มกับผู้อพยพมาภายหลัง

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงที่แยกตัวออกจากกลุ่ม Rohingya Patriotic Front (RPF) นำโดยนายแพทย์ชาวพม่าอาร์กันซื่อ Dr.Muhammad Yunus ซึ่งต่อมากลุ่ม RSO เป็นกลุ่มติดอาวุธที่มีบทบาทอยู่ในบังกลาเทศและตามแนวชายแดนบังกลาเทศ-พม่า จากการที่กลุ่มนี้มีการเคลื่อนไหวในลักษณะปฏิบัติการเพื่ออิสรภาพ กลุ่ม RSO จึงเป็นกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากโลกมุสลิมในปัจจุบัน โดยมีกลุ่มที่ให้การสนับสนุนกลุ่ม RSO ได้แก่

- กลุ่ม Jamaat-E-Islam ในบังกลาเทศและปากีสถาน
- กลุ่ม Gulbuddin Hekmatyar's Hiz-F-Islam ในอัฟกานิสถาน
- กลุ่ม Hizb-UL-Mujahideen (HM) ในเมือง Jammu และ Kashmir

- กลุ่ม Angkatan Belia sa-Malaysia (ABIM)

กลุ่ม RSO ไม่เพียงได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆที่กล่าวมาแล้ว แต่ยังมีข่าวสารที่ระบุว่าสมาชิกของกลุ่ม RSO จำนวนประมาณ

๑๐๐ คน ได้รับการฝึกจากค่ายฝึกในอัฟกานิสถาน ส่วนค่ายฝึกในบังกลาเทศนั้นมีข่าวสารการปรากฏตัวของครูฝึกจากอัฟกานิสถาน มาทำการฝึกให้แก่สมาชิกของกลุ่มอีกด้วย ส่วนความเชื่อมโยงของเครือข่ายมุสลิมหัวรุนแรงในบังกลาเทศนั้น ได้มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มนักศึกษามุสลิมหัวรุนแรงจากมหาวิทยาลัยเมืองจิตตะกอง (Islami Chatra Shibir – ICS) โดยร่วมกันต่อสู้กับกลุ่มนักศึกษาที่นิยมการมีชีวิตรูปแบบสายกลาง

ความเคลื่อนไหวในด้านการก่อการร้ายสากลที่ชัดเจนของกลุ่ม RSO เริ่มขึ้นประมาณปี พ.ศ.๒๕๓๓ เมื่อกลุ่มมุสลิมติดอาวุธหัวรุนแรงชาวบังกลาเทศชื่อ Hakrat-ul-Jihad-al-Islami (HuJI) เข้าควบคุมค่ายฝึกของ RSO กลุ่มนี้มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มติดอาวุธในปากีสถานโดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากนาย Osama bin Laden ซึ่งในปัจจุบันคาดว่าจะมีกำลังพลประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน นำโดย Shawkat Osman หรือเป็นที่รู้จักอีกชื่อหนึ่งว่า Mulana หรือ Sheikh Farid ในเมืองจิตตะกอง โดย Mulana คัดเลือกสมาชิกจากนักศึกษาโรงเรียนศาสนา ๖๐,๐๐๐ แห่งเข้าร่วมกลุ่มและเรียกกลุ่มตัวเองว่า Bangladesh Taliban กลุ่มนี้มีผลงานในการก่อเหตุรุนแรง โดยการโจมตีชาวฮินดูรวมทั้งมุสลิมสายกลางในบังกลาเทศ

ต่อมาชาวโรฮิงยาที่เข้าร่วมกลุ่ม RSO ได้ถูกกลุ่ม HuJI คัดเลือกและจ้างไปทำการสู้รบในอัฟกานิสถานโดยมีอัตราเมื่อเข้าร่วมโครงการ ๕๒๕ เหรียญสหรัฐ และเมื่อปฏิบัติภารกิจจะได้รับเงินเดือนๆละประมาณ ๑๔๐

เหรียญสหรัฐฯ (ส่วนใหญ่เป็นงานเก็บกู้วัตถุระเบิดและการรักษาความปลอดภัย)

และกลุ่ม RSO กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ผ่านการฝึก มีประสบการณ์ ความชำนาญในการปฏิบัติการต่อเป้าหมายที่กำหนด โดยมีการวางแผน ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มย่อย ตัวบุคคล แผนการเคลื่อนย้าย การจัดเตรียม พื้นที่ปฏิบัติการ รวมทั้งรายละเอียดของแผนปฏิบัติการ ซึ่งจากรูปแบบ การปฏิบัติการของกลุ่ม RSO ที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ว่าชาวโรฮิงยาที่ เข้าร่วมกับกลุ่ม RSO จัดเป็นกลุ่มนักรบรับจ้าง ยังมิได้มีการปฏิบัติเพื่อ อิสราภาพของชนเผ่าตามที่ได้ตั้งใจไว้แต่แรก แต่ต้องการพิสูจน์ให้กลุ่ม มุสลิมหัวรุนแรงติดอาวุธอื่นๆ ประจักษ์ว่าโรฮิงยา คือ พี่น้องมุสลิม ที่พร้อมปฏิบัติการเพื่ออุดมการณ์และศาสนาอย่างแท้จริง

นอกเหนือจากกลุ่ม RSO ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีชาวโรฮิงยาอีก กลุ่มหนึ่งที่ทำธุรกิจผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติใน เรื่องการลักลอบนำบุคคลต่างด้าวไปประเทศที่สาม การทำเอกสาร ปลอม การค้าอาวุธ และการค้ายาเสพติด ทั้งนี้การดำเนินการของกลุ่ม นี้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม RSO (ด้านเงินทุนและด้านอื่นๆ เมื่อต้องการ) และเป็นการหารายได้จากกลุ่มที่สองในรูปแบบของการ ช่วยเหลือการเดินทางไปประเทศที่สาม โดยมีเครือข่ายในประเทศไทย มาเลเซีย ออสเตรเลีย แคนาดา อังกฤษ และฝรั่งเศส

๒. กลุ่มโรฮิงยาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมุสลิม หัวรุนแรง เป็นกลุ่มที่หนีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากแค้น และต้องการหา

ชีวิตที่ดีกว่า กลุ่มนี้เดินทางข้ามพรมแดนพม่าเข้าสู่บังกลาเทศ เพื่อไปพบกับตัวแทน หรือเครือข่ายอาสาสมัครข้ามชาติที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ หรือเมืองจิตตะกอง แล้วจึงลงเรือมุ่งหน้าสู่ประเทศไทย เพื่อขึ้นฝั่งที่จังหวัดระนอง หรือพังงา โดยมีนายหน้ารอรับขึ้นฝั่งที่ประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายปลายทางมุ่งหน้าสู่มาเลเซียเป็นหลัก สำหรับขบวนการนี้มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยมีนายหน้าชาวพม่าโรฮิงยาที่อยู่ประเทศไทยเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับนายหน้าชาวไทย และเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อดำเนินการต่อไป

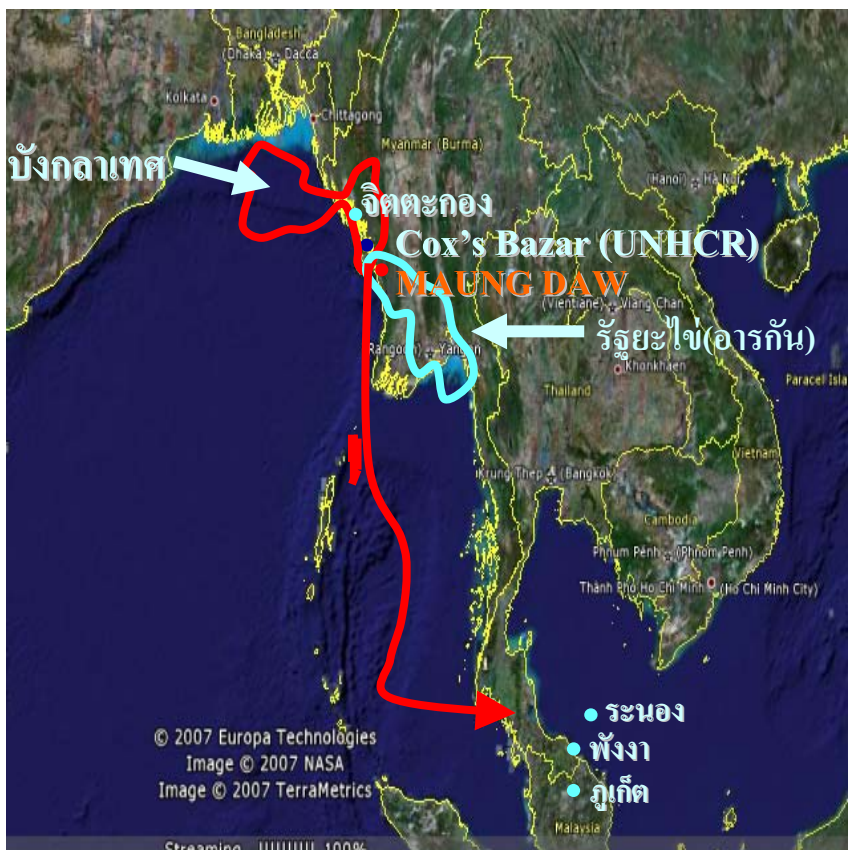
เป้าหมาย เส้นทาง และรูปแบบการเดินทางหลบหนีเข้าประเทศไทย

๑. เป้าหมายการเดินทาง

๑.๑ **ประเทศที่สาม** คือ ประเทศมุสลิมเป็นเป้าหมายหลัก โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ดี มีงานมาก ประกอบกับมีแนวคิดที่ว่าสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ประจำมาเลเซียมีความอ่อนตัวในการดำเนินการต่อมุสลิมโรฮิงยา เนื่องจากความเป็นมุสลิมเหมือนกัน จึงน่าจะผลักดันให้การรับรองสถานะภาพผู้ลี้ภัยง่ายกว่าประเทศไทย และประเทศในแถบตะวันออกกลางมีความนิยมในการใช้แรงงานมุสลิมมากกว่า ทำให้นายหน้าค้าแรงงาน ทั้งที่อยู่ในขบวนการค้าแรงงานหรือใน

รูปแบบของสมาคมของกลุ่มประเทศอาหรับ ให้ความช่วยเหลือที่ดีให้กับมุสลิมโรฮิงญามากกว่าแรงงานต่างด้าวกลุ่มอื่น

๑.๒ จังหวัดระนอง และจังหวัดใกล้เคียงในด้านชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อเดินทางต่อไปประเทศที่สาม ได้แก่ มาเลเซีย และประเทศอื่นๆ ในกลุ่มมุสลิม

รูปที่ ๖ เส้นทางการเดินทางหลบหนีเข้าประเทศไทย

๒. เส้นทางการเดินทาง ที่สำคัญมีอยู่ ๒ เส้นทาง คือ

๒.๑ จากชายแดนเมืองค็อกซ์บาซาร์ บังกลาเทศ อ้อมหมู่เกาะอันดามันของอินเดีย มุ่งหน้าไปเกาะนิโคบา การเดินทางใช้เรือขนาดใหญ่ โดยใช้เวลาประมาณ ๑๐ – ๑๕ วัน และเดินทางต่อไปทิศตะวันออก เข้าน่านน้ำไทยที่จังหวัดระนองและพังงา

๒.๒ จากชายแดนอำเภอมองคอค จังหวัดชิดต่วย รัฐอรกัน ของพม่า ผ่านน่านน้ำพม่า ภาคอิรวดี เกาะโกโก้ – รัฐมอญ – ภาคตะนาวศรี เข้าเขตน่านน้ำไทยด้านจังหวัดระนอง หากกองเรือพม่าตรวจพบ จะได้รับความช่วยเหลืออาหาร/น้ำดื่ม และบังคับให้เดินทางต่อไปโดยไม่ยอมให้ขึ้นฝั่งพม่า

๓. รูปแบบการเดินทางลักลอบเข้าประเทศไทย

การลักลอบเข้าไทยของมุสลิมโรฮิงยา กลุ่มที่ต้องการไปทำงานในประเทศที่สาม ในหัวเริ่มแรกเป็นลักษณะการนำร่อง กลุ่มโรฮิงยาจะรวมตัวกันจัดหาเรือประมงขนาดเล็กที่อยู่ในสภาพเก่า เพื่อใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง โดยอาศัยแผนที่และเข็มทิศมุ่งหน้ามายังเกาะนิโคบา แล้วจึงพยายามเข้าไทยด้าน จังหวัดระนอง ซึ่งจะใช้ห้วงเวลาเดินทางในทะเลประมาณ ๑๕ วัน (ระยะทางประมาณ ๗๘๐ ไมล์ทะเล หรือ ๑,๔๐๐ กม.) แต่มาในระยะหลังเนื่องจากมีกลุ่มโรฮิงยาที่ต้องการอพยพและย้ายถิ่นเพื่อมาหางานทำมากขึ้นในลักษณะทวีคูณ ทำให้เกิดขบวนการลักลอบนำพากลุ่มคนเหล่านี้เข้าไทยและมาเลเซีย โดยจะมีการเรียกเก็บเงินคนละ ๒๐,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ จั๊ต (หรือประมาณ ๑,๐๐๐ บาท) เพื่อ

จัดซื้อเรือพร้อมอาหารและน้ำดื่มในระหว่างการเดินทางให้กับมุสลิมโรฮิงยา ส่วนเครือข่ายขบวนการจะได้รับผลประโยชน์จากการขายมุสลิมโรฮิงยาให้กับนายจ้างปลายทางมาเลเซีย โดยจะมีราคาระหว่าง ๕๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท/คน (อายุ ๑๒ – ๒๕ ปี) ซึ่งลักษณะดังกล่าวเข้าข่ายการค้ามนุษย์

รูปที่ ๗ เรือที่ใช้ในการเดินทาง

ขบวนการและพฤติกรรมของผู้หลบหนีชาวโรฮิงยา

กลุ่มชาวโรฮิงยาที่เดินทางหลบหนีเข้าประเทศไทยจะกระทำเป็นขบวนการ มีนายหน้าและเจ้าหน้าที่บางคนของไทยเป็นผู้ให้การสนับสนุนเพื่อแลกกับผลประโยชน์ โดยกลุ่มนี้ส่วนใหญ่นิยมเดินทางเข้า

ประเทศไทย ก่อนจะไปมาเลเซีย โดยเดินทางออกจากเมืองเตหนับ จังหวัดลิตีเกา ประเทศบังกลาเทศ โดยมีคนของนายหน้าเป็นคนขับเรือ และช่างเครื่อง ปลายทางจะเป็นประเทศไทย หรือ มาเลเซีย เมื่อถึง น่านน้ำไทยแล้วจะมีนายหน้าที่เป็นชาวบังกลาเทศ หรือ ชาวพม่า รออยู่ในไทยเป็นผู้ประสานงานผ่านทางคนขับเรือและช่างเครื่อง เมื่อกลุ่ม โรฮิงยาเข้าฝั่งได้ ก็ให้รอตามจุดต่างๆส่วนใหญ่เป็นเกาะแก่งต่างๆใน ทะเลอันดามัน หลังจากนั้นจะมีชาวโรฮิงยาใน จังหวัดระนอง ที่หลบหนี เข้ามาก่อนให้ความช่วยเหลือ หรือมีคนของนายหน้ามารับตาม นัดหมาย แล้วใช้กลุ่มผู้ค้าแรงงานในพื้นที่เป็นผู้ขนส่งเพื่อเดินทางไปยัง จุดหมายปลายทาง ได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภูเก็ต หรือ จังหวัดใกล้เคียง รวมทั้ง อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ก่อนจะ ลักลอบเข้าประเทศมาเลเซียอีกทอดหนึ่ง โดยกลุ่มนายหน้าใน ขบวนการลักลอบค้าแรงงานชาวโรฮิงยา ได้แก่

๑. กลุ่มเครือข่ายที่อาศัยอยู่ใน อำเภอหาดใหญ่ หรือ ปา ดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จะมีลูกน้องในเครือข่ายอยู่ที่ เมืองเตหนับ ประเทศบังกลาเทศ ทำหน้าที่คอยจัดหาแรงงานที่ต้องการ หลบหนีเข้าไทยและมาเลเซีย โดยประสานงานกับกลุ่มเครือข่ายที่ อำเภอหาดใหญ่ เพื่อบริการส่งต่อไปประเทศมาเลเซีย พร้อมเก็บเงิน และมาแบ่งกันในขบวนการ

๒. กลุ่มเครือข่ายที่อาศัยอยู่ใน จังหวัดระนอง มีหน้าที่รับ และส่งผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา ติดต่อยานพาหนะทางบก จาก

กลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ กำหนดจุดขึ้นและลงของผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยส่วนใหญ่จะเป็นตามเกาะแก่งต่างๆในน่านน้ำ จังหวัดระนอง พร้อมประสานกับนายหน้าทั้งต้นทางและปลายทาง รวมทั้งแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้กับผู้ร่วมขบวนการ

รูปที่ ๘ แสดงภาพผู้อพยพชาวโรฮิงยา

พฤติกรรมของผู้หลบหนีชาวโรฮิงยาขณะจับกุม/ผลักดัน

สถานการณ์ปัจจุบัน (ห้วงปลายปี ๕๑) ขณะที่เจ้าหน้าที่จับกุม/ควบคุม ชาวโรฮิงยาอพยพกระทำพฤติกรรมต่อเจ้าหน้าที่ดังนี้

๑. ไม่มีการต่อสู้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ แต่จะทำการปลุกระดมภายในกลุ่ม สร้างความอึกเขม เช่น โห่ร้อง หรือเคาะเรือพร้อมๆกัน เพื่อข่มขวัญเจ้าหน้าที่

๒. ทำลายเครื่องเรือให้เสียหาย หรือไม่สามารถใช้การได้ทันทีที่พบเห็นเจ้าหน้าที่ เช่น ใช้ก้อนทุบเครื่องยนต์ ถอดชิ้นส่วนสำคัญโยนทิ้งทะเล ทิ้งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ติดเครื่องยนต์ เพื่อมุ่งหวังให้เจ้าหน้าที่นำตัวขึ้นฝั่ง

รูปที่ ๙ แสดงการควบคุมตัวผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา

๓. ทิ้งเสบียงอาหาร น้ำดื่ม น้ำมันเชื้อเพลิงสำรอง กระโดดลงจากเรือไปอยู่กลางทะเล เพราะไม่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ผลักดันออกไป

๔. เมื่อได้รับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ให้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร จะก่อเหตุทำร้ายตนเอง สร้างความกดดันให้เจ้าหน้าที่ยุติการดำเนินการ เพื่อเห็นแก่มนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน

อุปสรรคในการดำเนินการของฝ่ายไทย

กรณีที่กลุ่มชาวโรฮิงยาหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยลักลอบเดินทางเข้าเขตไทยทางด้านจังหวัดชายแดนฝั่งทะเลอันดามัน นั้น ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่มีข้อจำกัดในด้านการสกัดกั้น กลุ่มผู้ลักลอบเข้าเมืองเหล่านี้ จึงสามารถเล็ดลอดเข้ามาเขตไทยได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การส่งชาวโรฮิงยาที่ได้ดำเนินคดีถึงที่สุดแล้วกลับประเทศต้นทาง ยังไม่สามารถปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากพม่าปฏิเสธที่จะรับกลับ โดยอ้างว่าชาวมุสลิมโรฮิงยาไม่ใช่พลเมืองพม่า กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงพยายามหลบหนีเข้ามาในเขตไทยอีก โดยมีขบวนการค้ามนุษย์และนายหน้าค้าแรงงานไปรับกลับเข้ามาในเขตไทย

สาเหตุที่การดำเนินการสกัดกั้น/ผลักดันไม่ประสบผลสำเร็จ

โดยปกติการผลักดันจะกระทำที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นช่องทางที่สร้างปัญหาให้กับชาวโรฮิงยาอพยพ เนื่องจากไม่มีสถานภาพเป็นพลเมืองพม่าและพูดภาษาพม่าไม่ได้ และการเดินทางจากเมียวดีไปรัฐอารกันกระทำได้ยาก เพราะระยะทางไกลทำให้บางส่วน

ต้องย้อนกลับเข้าไทยอีก ต่อมาติดข้อจำกัดด้านงบประมาณในการผลักดัน จึงได้ทำการผลักดันตามเส้นทางธรรมชาติ ด้านเกาะสอง จังหวัดระนอง ซึ่งก็มีปัญหาเช่นเดิมอีกคือ พม่าไม่ยอมรับ ผู้ถูกผลักดันจึงรวมตัวกันอยู่ตามเกาะร้างกลางทะเลรอขบวนการค้ามนุษย์นำกลับมาเข้ามาใหม่ หรือแม้ว่าจะให้ผู้หลบหนีชาวโรฮิงยานั่งเรือย้อนกลับไปยังรัฐอารกัน ก็ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากขาดเสบียงอาหารและน้ำมันเชื้อเพลิง และ **ที่สำคัญที่สุดผู้หลบหนีเข้าเมืองเหล่านี้ไม่ประสงค์จะกลับไปอีก** อนึ่งชาวโรฮิงยาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยสามารถจัดตั้งสมาคมอย่างเป็นทางการที่เรียกว่า BRAT หรือ Burmese Rohingya Association in Thailand มี นายโมฮัมหมัด อิดดริส เป็นประธานสมาคม และนาย Enayet Ullah เป็นที่ปรึกษาสมาคม ซึ่งบุคคลดังกล่าวพยายามผลักดันให้มีการดำเนินการต่อชาวโรฮิงยาให้ได้รับสถานะ เช่นเดียวกับ ผู้หนีภัยการสู้รบชาวพม่าได้รับ

ห่วงที่ผ่านมา ตั้งแต่ห้วงปี พ.ศ.๒๕๔๙ – ๒๕๕๑ การดำเนินการของไทยจะเป็นมาตรการสกัดกั้นใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. กรณีชาวโรฮิงยาสามารถเข้าถึงแนวชายฝั่ง จะดำเนินการจับกุมโดยใช้กำลังประชาชนนำ โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ กำลังป้องกันชายแดน ทหารเรือ และตำรวจน้ำ ส่งมอบให้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองดำเนินคดี และผลักดันต่อไป

๒. กรณีสามารถจับกุมได้ขณะยังไม่ขึ้นฝั่ง จะใช้วิธีการผลักดัน

อนึ่งการดำเนินการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ยึดถือตามมติที่ประชุมของสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ และ ผลการประชุมแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา มาประยุกต์ใช้ให้มีผลในทางปฏิบัติจริง โดยกำหนดชั้นการปฏิบัติเป็น ๓ ชั้น คือ

๑. ชั้นแจ้งเตือนและสกัดกั้นตามแนวสกัดกั้นเกาะพยาม – เกาะช้าง, เกาะสินไห – เกาะตาครุฑ โดยใช้เครือข่ายวิทยุประมงนำลึกในการแจ้งเตือน กับศูนย์วิทยุประจำเกาะต่างๆ ซึ่ง จังหวัดระนองได้จัดตั้งไว้

๒. ชั้นการจับกุมควบคุมตัว

๓. ชั้นผลักดัน ดำเนินการโดยบูรณาการแผนงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกำลังประชาชนในพื้นที่

ทั้งนี้ได้จัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า ศูนย์ประสานการปฏิบัติการแก้ไขปัญหผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา หรือ ศปป.ร.ย. เพื่อรับผิดชอบอย่างเป็นเอกภาพ

ผลกระทบต่อประเทศไทย

การที่ชาวโรฮิงยาหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อไทยในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านสังคมจิตวิทยา

ชาวมุสลิมโรฮิงญาส่วนใหญ่ลี้ภัยเข้ามาขอลี้ภัยในประเทศไทย มีจำนวนหนึ่งไปจดทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า เพื่อให้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราว อย่างไรก็ตามในอนาคต หากมีการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ชาวมุสลิมโรฮิงญา กลุ่มดังกล่าวจะต้องมีปัญหาเนื่องจากประเทศต้นทาง (ประเทศพม่า) จะไม่ยอมรับว่าเป็นบุคคลสัญชาติพม่า ทำให้ต้องตกค้างเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอยู่ในประเทศไทย โดยบุตรหลานของกลุ่มเหล่านี้จะเป็นเด็กไร้สัญชาติ ก่อให้เกิดปัญหาและภาระด้านสังคม ฯลฯ แก่ประเทศไทยมากขึ้น

๒. ด้านความมั่นคง

๒.๑ ชาวมุสลิมโรฮิงญา ที่ลี้ภัยเข้ามาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน ส่วนหนึ่งจะมีพฤติกรรมไปร่วมกับกลุ่มผิดกฎหมาย อาทิ ร่วมกับกลุ่มชาวปากีสถานปลอมแปลงเอกสารสำคัญต่างๆ นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติหลายรูปแบบ อาทิ การค้ามนุษย์ ปลอมแปลงหนังสือเดินทาง การค้าสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด อาวุธสงคราม ฯลฯ ตลอดจนการตั้งตัวเป็นผู้มีอิทธิพลเรียกเก็บค่าคุ้มครองจากผู้ลี้ภัยเข้ามาเมืองฯ

๒.๒ เกิดขบวนการนำพาชาวมุสลิมโรฮิงญาจากพม่าเข้าไทย และขบวนการนำพาชาวมุสลิมโรฮิงญาจากไทยไปมาเลเซีย หรือกลุ่มประเทศมุสลิม

๒.๓ มีการจัดตั้งกลุ่ม Burmese Rohingya Association in Thailand (BRAT) เคลื่อนไหวในไทย เพื่อเรียกร้องสิทธิของสถานะอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งการเปิดเว็บไซต์ทางสื่ออินเทอร์เน็ต โจมตีรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า

๒.๔ กลุ่ม RSO มีความเชื่อมโยงกับกลุ่ม Taliban และนาย Osama bin Laden โดยการรับความช่วยเหลือด้านเงินทุนและการฝึกทางทหาร เป็นสิ่งบอกเหตุที่สำคัญและมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดตั้งโลกมุสลิม (Muslim World) ขึ้นมาใหม่ ดังนั้นมุสลิมโรฮิงยาในประเทศไทยบางส่วนเป็นมุสลิมหัวรุนแรงที่น่าจับตามองเพื่อพิสูจน์ทราบเครือข่ายและพฤติกรรมต่อไป

๓. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

เนื่องจากแรงงานในภาคอุตสาหกรรม หรือเกษตรกรรมบางประเภท เช่น การประมง กิจการต่อเนื่องจากการประมง การเกษตร แรงงานไทยทั้งในและนอกพื้นที่ไม่ยอมทำงานประเภทดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้แรงงานต่างด้าว ประกอบกับแรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานราคาถูก ทำงานคุ้มค่ามากกว่าแรงงานไทย จึงเป็นแรงผลักดันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่จำนวนคนไทยว่างงานมีเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนจะส่งผลกระทบต่ออัตราค่าแรงพื้นฐาน

๔. ปัญหาด้านสาธารณสุข

ชาวโรฮิงยาที่หลบหนีเข้ามาใช้แรงงานในประเทศไทย อาจเป็นพาหะนำพาโรคติดต่อร้ายแรงมาสู่คนไทย เช่น โรคมาเลเรีย โรคเท้าช้าง

ซึ่งทางราชการต้องเสียงบประมาณด้านสาธารณสุขจำนวนมากในการป้องกันโรคติดต่อ และการดูแลสุขภาพช่วยเหลือแรงงานดังกล่าวตามหลักสิทธิมนุษยธรรม

๕. ปัญหาด้านภาพลักษณ์ของไทยในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

สำนักข่าวต่างประเทศได้รายงานว่ เจ้าหน้าที่ยามฝั่งของประเทศอินเดียได้ให้การช่วยเหลือผู้อพยพชาวโรฮิงญาที่ว่ายน้ำข้ามมาหาฝั่ง ซึ่งทั้งหมดอยู่ในสภาพที่อดโรยและขาดน้ำอย่างรุนแรง โดยกลุ่มผู้อพยพได้เล่าให้ฟังว่า พวกตนได้จ่ายเงินให้นายหน้าพาขึ้นเรือ เดินทางหลบหนีเข้าไปในประเทศไทย เพราะต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่กลับถูกทหารไทยควบคุมตัวแล้วบังคับให้ขึ้นเรือกลับประเทศของตนด้วยเรือที่ไม่มีเครื่องยนต์ ปล่อยให้ลอยอยู่กลางทะเลด้วยอาหารและน้ำจำนวนเล็กน้อย (เป็นคำกล่าวอ้างของผู้อพยพชาวโรฮิงญา) ผู้อพยพกล่าวอ้างว่าการกระทำดังกล่าวของประเทศไทยส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตไปนับร้อยศพ เนื่องจากอดอาหารอยู่กลางทะเล ส่งผลให้นานาชาติตลอดจนถึงองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชน ออกมากล่าวหาว่าไทยกระทำการไร้ซึ่งมนุษยธรรม

สรุป

จากประวัติศาสตร์บรรพบุรุษของชาวโรฮิงญาอพยพมาจากเบงกอลเพื่อทำการค้าขาย และตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เมืองค็อกซ์บาซาร์

ประเทศบังกลาเทศ และรัฐอารกัน ประเทศพม่า ในยุคล่าอาณานิคมของชาติตะวันตก ประเทศอังกฤษได้บุกเข้ายึดบังกลาเทศ และบริษัทตะวันออกของอังกฤษได้จ้างชาวบังกลาเทศและอินเดียเป็นทารกเข้ายึดประเทศพม่าต่อ ซึ่งต่อมาทหารรับจ้างเหล่านี้ไม่ยอมกลับประเทศได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพม่า หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พม่าได้รับเอกราช และมีรัฐธรรมนูญพม่า พวกโรฮิงยาถูกขับไล่ให้ไปอยู่ที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ของบังกลาเทศ ซึ่งอยู่ติดแนวชายแดนรัฐยะไข่ (อารกัน) ของพม่า หลังจากบังกลาเทศแยกตัวออกจากปากีสถานเป็นประเทศใหม่ส่งผลให้ชาวเบงกาลีอพยพเข้ามาในรัฐอารกันเพิ่มมากขึ้น ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ รัฐบาลทหารพม่าออกกฎหมายสัญชาติพม่า ส่งผลให้ชาวโรฮิงยาที่ไม่มีสิทธิเสรีภาพ เช่นเดียวกับพลเมืองพม่า ถูกละเมิดไม่ให้รับสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ ถูกจำกัดความเคลื่อนไหวโดยต้องขออนุญาตและจ่ายเงินแก่รัฐบาลในการออกจากพื้นที่ ถูกกดขี่บังคับใช้แรงงาน ถูกยึดที่ดินทำกิน ถูกจำกัดสิทธิการแต่งงานและการมีบุตรเพราะไม่ต้องการให้พลเมืองโรฮิงยาเพิ่มขึ้น มีการทำลายสุเหร่าและโรงเรียนสอนศาสนา ทำให้ชาวโรฮิงยาไม่สามารถหางานทำหรือค้าขายได้ ตลอดระยะเวลาที่ถูกละเมิดสิทธิ ชาวโรฮิงยাজำนวนมากได้อพยพหนีภัยจากพม่าไปอยู่ในหลายประเทศ เช่น บังกลาเทศ ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มาเลเซีย และไทย โดยบังกลาเทศซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับพม่าเป็นประเทศที่มีชาวโรฮิงยาอพยพเข้าไปอยู่มากที่สุด ภายใต้การดูแลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่

ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ระบุว่าชาวโรฮิงยาเดินทางมายังประเทศไทยมากขึ้นเพื่อเป็นทางผ่านไปยังประเทศมาเลเซีย เนื่องจากเป็นประเทศมุสลิม และค่าจ้างแรงงานสูง สำหรับช่องทางที่ชาวโรฮิงยาใช้หลบหนีเข้าสู่ไทยมี ๒ ช่องทาง คือ ทางบกที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และทางเรือที่ จังหวัดระนอง ในห้วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ ของทุกปี เนื่องจากปลอดภัยจากมรสุม

ปัญหาโรฮิงยาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นปัญหาที่มีมานานแต่ในห้วง ๑ ปี ที่ผ่านมาองค์กรนานาชาติโดยเฉพาะ UNHCR เพิ่งให้ความสนใจและโจมตีประเทศไทยว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในขั้นตอนการดำเนินการจับกุมและผลักดันกลับประเทศต่อกลุ่มคนเหล่านี้ อันสืบเนื่องมาจากการเสนอข่าวของสำนักข่าวต่างชาติ ที่เสนอภาพด้านลบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ทางการไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองทัพและประเทศ การดำเนินการดังกล่าวอาจมีวาระซ่อนเร้นในการเสนอข่าวของสำนักข่าวดังกล่าว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตามจากการประชุม ASEAN SUMMIT ครั้งที่ ๑๔ ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีการหยิบยกประเด็นปัญหาเรื่องโรฮิงยาขึ้นเพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งผลจากการประชุมตามมาตรา ๑๔ ของกฎบัตรอาเซียน มีการตกลงชัดเจนว่าต้องจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานมนุษยชนอาเซียนขึ้น และส่งเสริมให้อาเซียนเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิ

มนุษยชน นอกจากนี้จะใช้กระบวนการบาหลี่ (Bali Process) ในการ
แก้ไขปัญหาอีกด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหา

กรณีที่เราปรากฏข่าวสารเผยแพร่ตามสื่อมวลชนต่างประเทศระบุว่า เจ้าหน้าที่ของไทยได้กระทำการในลักษณะละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อกลุ่มมุสลิมโรฮิงญา ที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทย โดยการผลักดันกลุ่มดังกล่าวออกจากเขตแดนทางทะเลของไทย ด้วยเรือประมงที่ไม่ติดเครื่องยนต์ แต่มอบอาหารและน้ำให้อย่างเพียงพอ กรณีดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มมุสลิมโรฮิงญาบางส่วนเสียชีวิตก่อนถึงฝั่ง และข่าวสารข้างต้นได้ถูกกลุ่ม/องค์กรต่างๆ นำไปเคลื่อนไหวผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองทัพและประเทศนั้น สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเป็น ๓ ห่วง คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในปัจจุบัน (Immediate Response) ระยะสั้นถึงปานกลาง (Redesigned Actions) และระยะยาว (Restructure)

๑. การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในปัจจุบัน (Immediate Response)

๑.๑ รัฐบาลต้องกำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรฮิงญาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนดำเนินการต่อ

ผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอย่างเคร่งครัดและเด็ดขาด โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการดำเนินการแก้ไข

๑.๒หารือ/ประชุมกับประเทศต่างๆที่เกี่ยวข้อง อาทิ พม่า บังกลาเทศ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ UNHCR เพื่อร่วมหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะควรให้ภาพที่ชัดเจนว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่รับภาระของปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทางทะเล ทั้งที่ไม่ได้เป็นประเทศผู้ก่อปัญหา

๑.๓ นำประเด็นโรฮิงยาเข้าเสนอในการประชุม ASEAN SUMMIT ครั้งที่ ๑๔ เพื่อหาทางออกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งผลจากการประชุมว่าด้วยการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียน ตามมาตรา ๑๔ ของกฎบัตรอาเซียน มีการตกลงชัดเจนว่าต้องจัดตั้งองค์กรเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานมนุษยชนอาเซียน ขึ้น และมอบหมายให้คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) ขึ้น โดยหัวใจของร่างขอบเขตของงาน คือ อำนาจและหน้าที่ขององค์กร มี ๒ ประเด็นสำคัญคือ การส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนัก การพัฒนาบรรทัดฐานในเรื่องสิทธิมนุษยชนก่อน นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมให้อาเซียนเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังจะนำเข้าสู่การประชุมกระบวนการบาห์ลี (Bali Process) เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาอีกด้วย

๑.๔ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาคมโลก โดยยืนยันบนหลักการว่ากลุ่มโรฮิงยาเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย (Illegal migration) ที่มีสาเหตุหนีภัยจากการสู้รบ (Displaced person from fighting) และมีใช่เป็นผู้อพยพ/ลี้ภัย (Refugee) ทางภาษาไทยได้ปฏิบัติต่อชาวโรฮิงยาอย่างชอบธรรมตามกรอบกฎหมายของไทย มิได้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังที่สื่อต่างประเทศกล่าวอ้าง

๑.๕ กรณีที่มีข้อเรียกร้องให้จัดตั้งศูนย์พักพิง หรือศูนย์ผู้ลี้ภัยให้แก่ชาวโรฮิงยา ทางภาษาไทยควรยืนยันจุดยืนที่เห็นพ้องร่วมกับ UNHCR ว่าสถานภาพของชาวโรฮิงยา คือ ผู้อพยพ เพื่อเหตุผลด้านเศรษฐกิจไม่เข้าข่ายผู้ลี้ภัย และอาจยอมรับให้พักพิงได้ชั่วคราวในระยะสั้นด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรมเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศที่สามเท่านั้น

๑.๖ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเคร่งครัดในการปฏิบัติงานตาม รปจ. กฎหมายและหลักมนุษยธรรมตามความเหมาะสม

๑.๗ เร่งปราบปรามเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายและค้ามนุษย์อย่างจริงจังและเด็ดขาด

๒. การแก้ไขปัญหาในระยะสั้นถึงปานกลาง (Redesigned Actions)

๒.๑ เพิ่มความเข้มในการปฏิบัติงานทั้งทางบกและทางทะเล โดยทางบกเพิ่มกำลังลาดตระเวนตามแนวชายแดนที่คาดว่าจะมีผู้ลักลอบ

เข้าเมืองผิดกฎหมาย ส่วนทางทะเลต้องเพิ่มการลาดตระเวนทางทะเล และต้องกำหนดกฎการปฏิบัติ (Rule of Engagement: ROE) พิเศษใน ปฏิบัติการร่วมในการลาดตระเวนทางทะเล ระหว่าง ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ เพื่อสกัดกั้นและผลักดันการเข้ามาของกลุ่มคน เหล่านี้

๒.๒ ร่างระเบียบปฏิบัติประจำ (Standard Operating Procedure: SOP) หรือกฎการปฏิบัติในการปฏิบัติกับชาวโรฮิงยาให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ซีเจง/อบรม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และขอบเขตการปฏิบัติงานของตนตามหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง เครื่องครัดในการปฏิบัติงานตาม รปจ. และกฎหมาย

๒.๔ ถ่ายรูป/บันทึกภาพ การจับกุม และ/หรือ การปฏิบัติต่อ ชาวโรฮิงยาเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าไม่มีการทำร้ายร่างกาย หรือ ละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมีภาคประชาชนหรือองค์กรสิทธิมนุษยชนร่วม ดำเนินการ ภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมายบัญญัติ

๒.๕ กำหนดขอบเขตที่פקพิงชั่วคราวที่ชัดเจน ดำเนินการขึ้น ทะเบียนประวัติ เพื่อจะได้ทราบจำนวนและข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็น ประโยชน์ในการส่งกลับประเทศต้นทางอย่างถูกต้อง หรือส่งต่อไปยัง ประเทศที่สาม ดำเนินการคัดแยกและสืบสวนให้ได้ว่ากลุ่มคนเหล่านี้ เดินทางมาจากภูมิลาเนาใด ด้วยวิธีการใด ซึ่งจะทำให้ทางการไทย สามารถเจรจากับประเทศที่ต้องรับประชากรของตนกลับภูมิลาเนาได้

อาทิ พม่าหรือบังกลาเทศ และทำให้ประเทศดังกล่าวไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้

๒.๖ เพิ่มความเข้มข้นด้านการข่าว เฝ้าปรามปรามเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายและค่านิยมอย่างจริงจัง และเด็ดขาด

๓. การแก้ไขปัญหาในระยะยาว (Restructure)

๓.๑ กองทัพควรแสดงจุดยืนและบทบาทการให้การสนับสนุนต่อกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีการระดมความคิดเห็น ซึ่งประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนของสังคม อาทิ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยตรงในปัญหามุสลิมโรฮิงยา ทั้งนี้ มีปัจจัยแห่งความสำเร็จอยู่ที่การกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนและเพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓.๒ ระดมความคิดของนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน เพื่อให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในระยะยาวนำเสนอต่อรัฐบาล

๓.๓ ประสานการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรเอกชนอิสระ (NGOs) และสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และเกิดความร่วมมือในอีกมิติหนึ่ง

๓.๔ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องเคร่งครัดในการปฏิบัติงานตามรปจ. และกฎหมาย

๓.๕ ประชาสัมพันธ์/สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและ
แนวทางของภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายใน
การแก้ปัญหาาร่วมกัน

๓.๖ การแก้ไขปัญหาสลัมโรฮิงยา ควรดำเนินการพร้อมกันใน
๓ แนวทาง กล่าวคือ

- แนวทางที่ ๑ (Track I) ดำเนินการโดยความริเริ่ม
ของหน่วยงานและเครื่องมือภายใต้การควบคุมของภาครัฐ

- แนวทางที่ ๒ (Track II) ดำเนินการโดยความริเริ่ม
ของภาควิชาการ

- แนวทางที่ ๓ (Track III) ดำเนินการโดยภาค
ประชาสังคม (Civil Society Organization: CSO)

หนึ่งในการดำเนินการของแต่ละแนวทางให้มีการประสาน
ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ นักวิชาการ ภาค
ประชาสังคม NGOs อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งการแสวงหา
ความร่วมมือในระดับพหุภาคี เพื่อแบ่งเบาภาระของไทยที่ต้องแบก
ภาระแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในประเทศกว่า ๒ ล้านคน ทั้งนี้
เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาที่ครอบคลุมในทุกมิติ และจาก
ทุกมุมมองของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งในระดับชาติและภูมิภาค
อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

๑. เอกสารประกอบการสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๓/๕๒ เรื่อง “โรฮิงยา: ปัญหาความมั่นคงกับสิทธิมนุษยชน”
๒. กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๓. สรุปผลการประชุมเกี่ยวกับปัญหาชาวโรฮิงยา สำนักงานนโยบายและแผนกระทรวงกลาโหม
๔. ข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมืองโรฮิงยา กรมกิจการชายแดนทหาร
๕. รายงานผลการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษายุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ครั้งที่ ๒/๕๒ กระทรวงกลาโหม
๖. ชาวโรฮิงยากับความมั่นคงของชาติ สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์
๗. บรรยายสรุป สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๕๒ ณ ห้องประชุมศาลากลาง จังหวัดระนอง
๘. เวทีเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง “โรฮิงยา: คนไร้รัฐที่ถูกลืม” เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๕๒ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๙. รายงาน “โรฮิงยา” ชนกลุ่มน้อยที่ถูกลืมในพม่า คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า (กรพ.)
๑๐. แดงการณัฐมุนินธิศึกษภาพชุมชน กรณีมนุษยเรื่อโรฮิงยา มุนินธิศึกษภาพชุมชน
๑๑. โรฮิงยา ทะลักระนอง ภัยความมั่นคง...ที่ต้องจับตามอง www.komchadluek.net
๑๒. โรฮิงยา: จากผู้อพยพพม่า สู่วิกฤตความมั่นคงไทย www.manager.co.th
๑๓. โรฮิงยา: คำนุชย์ข้ามชาติ www.komchadluek.net